

Література:

1. А. Боровик. Особливості оцінки прокурором висновків експерта, що містить висновки про неможливість отримати вирішення питань по суті *Матеріали відкритої лекції для студентів юридичного факультету. 08.10.2021*. Рівне. Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. 36 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-103>

ОКРЕМІ КАТЕГОРІЇ ДЕРЖАВНИХ ДІЯЧІВ ЯК СПЕЦІАЛЬНІ ПОТЕРПІЛІ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕННЯХ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТАТТЯМИ 351, 351-1, 351-2 КК УКРАЇНИ

Боровик Андрій Володимирович

*кандидат юридичних наук, доцент,
академік Міжнародної кадрової академії,
проректор з наукової роботи*

*Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Певні категорії державних діячів визнають спеціальними потерпілими в самостійних складах кримінальних правопорушень (ст. 351, 351-1, 351-2 КК України). Йдеться щонайменше про народного депутата України, члена Рахункової палати, члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Народний депутат України – це обраний відповідно до закону представник Українського народу у Верховній Раді України і вповноважений ним протягом певного строку здійснювати депутатські повноваження, передбачені Конституцією і законами України [1, с. 1069].

Член Рахункової палати – це державний службовець, який забезпечує здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) відповідно до рішення Рахункової палати, призначений на посаду в порядку визначеному законодавством. Голова Рахункової палати також має статус члена Рахункової палати. Секретар Рахункової палати є керівником апарату Рахункової палати і не має статусу члена Рахункової палати [1, с. 1070]. Рахункова палата є державним колегіальним органом (ч. 3 ст. 1 Закону України «Про Рахункову палату» від 2 липня 2015 р) [2]. Вчинення передбачених у ст. 351-1 КК України діянь щодо радника члена

Рахункової палати або іншої службової особи Рахункової палати складу злочину, передбаченого цією статтею, не становить [1, с. 1070].

Член Вищої ради правосуддя – державний службовець, що обирається (призначається) строком на чотири роки, входить до складу Вищої ради правосуддя та здійснює свої повноваження на постійній основі (крім Голови Верховного Суду, який входить до складу Вищої ради правосуддя за посадою).

Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів (ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» від 21 грудня 2016 р.) [3].

Член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України – це державний службовець призначений Вищою радою правосуддя за результатами конкурсу до складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України є державним колегіальним органом суддівського врядування, який на постійній основі діє у системі правосуддя України. Вища кваліфікаційна комісія суддів України здійснює добір кандидатів для призначення на посаду судді, у тому числі організовує проведення щодо них спеціальної перевірки відповідно до закону та приймає кваліфікаційний іспит, вносить до Вищої ради правосуддя рекомендацію про призначення кандидата на посаду судді, визначає потреби у державному замовленні на професійну підготовку кандидатів на посаду судді у Національній школі суддів України, проводить кваліфікаційне оцінювання тощо (ч. 1 ст. 92, ч. 1 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р.) [4].

Дослідження правового статусу цих суб'єктів дає підстави стверджувати, що відсутні особливі причини для встановлення самостійних підстав кримінальної відповідальності за перешкодження їх діяльності. Незрозуміло якими критеріями керувався законодавець встановивши підстави кримінальної відповідальності за втручання у діяльність різних категорій державних діячів у ст. 344 КК України, тобто криміналізував незаконний вплив у будь-якій формі на них з метою перешкодити виконанню ними службових обов'язків або добитися прийняття незаконних рішень в одній нормі. Окрім цього встановлено підстави кримінальної відповідальності за перешкодження діяльності окремих категорій державних діячів таких як народний депутат України, член Рахункової палати, член Вищої ради правосуддя, член Вищої

кваліфікаційної комісії суддів України в окремих кримінально-правових заборонах (ст. 351, 351-1, 351-2 КК України).

З огляду на зазначене, створення самостійних кримінально-правових норм в окремих статтях КК України для забезпечення кримінальної-правової охорони такої категорії державних діячів як народний депутат, член Рахункової палати, член Вищої ради правосуддя, член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України видається сумнівним. Проблему кримінально-правових посягань у формі перешкоджання діяльності державних діячів слід вирішувати комплексно, зокрема шляхом уніфікації відповідних кримінально-правових заборон та узгодження їх із однорідними складами кримінальних правопорушень.

Література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / [А. М. Бойко, Л. П. Брич, О. О. Дудоров та ін.]; за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. [10-те вид., переробл. та доповн.]. Київ: Дакор, 2018. 1360 с.
2. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 р. № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>
3. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 р. № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#n934>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-104>

ПІДСТАВИ ДЕЛЕГУВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ІНШОМУ ОРГАНУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Воробчак Олег Андрійович

*аспірант кафедри кримінального права, процесу та криміналістики
Київського інституту інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»
м. Київ, Україна*

Підставами доручення здійснення досудового розслідування іншому органу досудового розслідування, в тому числі слідчому підрозділу вищого рівня в межах одного органу, як вбачається зі змісту абзацу 1 частини 5